

Euroopan unioni tarvitsee vahvoja kaupunkeja

Vain kaupunkien avulla Euroopan unioni pääsee tavoitteisiinsa.

Vihreä siirtymä toteutetaan kaupungeissa, Euroopan talouskasvu ja teknologinen edistys tulee suurelta osin kaupungeista, ja Euroopan väestön hyvinvointia ja integraatiota toteutetaan kaupungeissa. Kaupungeissa syntyy maailmaa muuttavia innovaatioita. Kaupungit ovat lähimpänä kansalaisia ja toimivat demokratian vetureina. Vuoteen 2050 mennessä 80 prosenttia Euroopan asukkaista asuu kaupunkialueilla.

Suomen pääkaupunkiseutu toimii paitsi koko maan kehityksen veturina, myös tulevaisuuden ratkaisujen luojana Euroopassa.

Helsingillä, Espoolla ja Vantaalla on neljä keskeistä yhteistä EU-tavoitetta.

Tavoitteet tiivistetysti:

1) Kaupunkipolitiikka korkeammalle EU:n agendalla ja osaksi EU:n politiikka-alueita

- EU-asioissa tarvitaan enemmän ja järjestelmällisempää vuoropuhelua EU:n ja kaupunkien sekä valtion ja kaupunkien välillä.
- Kaupunkipolitiikkaa tulee koordinoida ja integroida paremmin EU:n agendaan.
- EU-komissioon on nimettävä kaupunkipolitiikasta vastaava varapuheenjohtaja.

2) Uudistuva ja kilpailukykyinen EU

- Kilpailukyyn edellytykset ja vihreän siirtymän ratkaisut luodaan kaupungeissa – kaupunkien kehitystä on tuettava
- Kaupungit, geopolitiikka ja huoltovarmuus on huomioitava liikenneratkaistuissa
- Sisämarkkinoiden toimivuuteen on panostettava
- Yritysten ja kuntien sääntelytaakkaa on vähennettävä

3) Demokraattinen ja hyvinvoiva EU

- Kaupunkeja on tuettava eriarvoisuuden vähentämisessä, syrjäytymisen estämisessä ja hyvien väestösuhteiden edistämässä
- Myös kehittyneemmille alueille on varmistettava EU:n tuki asumisen ja liikenteen parantamiseen segregaaation ja kaupunkiköyhyyden ehkäisemiseksi

4) Hiilineutraali ja energiamurrosta edistävä EU

- Kaupunkeja on tuettava systeemässä muutoksessa, jolla luodaan edellytyksiä esimerkiksi kestäväälle kehitykselle
- Kaupungit tarvitsevat rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen tukea
- Kaupungit tarvitsevat liikenteen päästöjen vähentämiseen järkeviä linjauksia ja riittävää tukea
- Kaupunkien työkaluja ja osaamista energiamurrokseen vastaamiseksi on vahvistettava.

Tarkemmin Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteisistä EU-tavoitteista

1. Kaupunkipolitiikka tulee nostaa nykyistä korkeammalle EU:n agendalle ja valtavirtaistaa osaksi EU:n eri politiikka-alueita

Enemmän ja järjestelmällisempää vuoropuhelua EU:n ja kaupunkien välillä sekä valtion ja kaupunkien välillä EU-asioista

- Sekä EU:n ja kaupunkien että Suomen valtion ja kaupunkien tulee luoda rakenteet aktiiviselle keskinäiselle vuoropuhelulle, jotta erilaisten kaupunkien tarpeet huomioidaan eri vaiheissa ja eri tasoilla EU:n päätöksentekoa ja sen valmistelua.

Kaupunkipolitiikkaa tulee koordinoita ja integroida paremmin EU:n agendaan

- EU-komissioon tulee nimetä johtava varapuheenjohtaja vastaamaan kaupunkipolitiikasta ja koordinoimaan kaupunkiasioita EU:n eri politiikka-alueilla.

2. Uudistuva ja kilpailukykyinen EU

EU tarvitsee vahvoja kaupunkeja, joissa luodaan ja hyödynnetään uutta teknologiaa sekä kehitetään tuottavuutta parantavaa liiketoimintaa

Kaupunkeja tulee tukea kilpailukyvyn edellytysten ja vihreän siirtymän ratkaisujen luomisessa

- EU:n kilpailukykyä tulee vahvistaa panostamalla tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotoimintaan korostaen kilpailullisia kriteerejä. Pääkaupunkiseudulle on tärkeää, että innovaatiotoimintaa tukevan seuraavan tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman rahoitusta (FP10) lisätään ja ohjataan myös kaupungeille. Rahoitusta on jaettava kilpailuun perustuen ja ohjelman byrokratiaa on vähennettävä.
- Kaupungeille tulee ohjata aikaisempaa enemmän suoraa EU-rahoitusta ja kohdentaa sitä yhä vahvemmin osaamista, energia- ja digimurrosta, tutkimusta ja tuotekehitystä sekä kansainvälisten osaajien houkuttelua edistävään toimintaan. Kaupungit ovat edelläkävijöitä uusien digitaalisen ja vihreän siirtymän ratkaisujen käyttöönotossa.
- Pääkaupunkiseudun edellytyksiä tukea EU:n strategista autonomiaa tulee edistää. Pääkaupunkiseudulla on vahva potentiaali kehittää kvanttiteknologiaa, puolijohteiden valmistusta ja elinkeinoelämää vahvistavaa palveluliiketoimintaa (esimerkiksi Kvanttinova-hanke) sekä toimia osaamiskeskittymänä EU-tasolla, joten on tärkeää turvata kehitysrahoitus myös jatkossa.

Kaupungit, geopolitiikka ja huoltovarmuus huomioitava liikenneratkaistuissa

- EU:n turvallisuutta ja kilpailukykyä on vahvistettava panostamalla pääkaupunkiseudun saavutettavuuteen ja huoltovarmuuteen. Esimerkiksi lentoyhteyksien ylläpitäminen ja raideyhteyden kehittäminen Helsingin ja Rail Baltican välille tukisi Suomea tilanteessa, jossa saavutettavuus on heikentynyt geopolitiittisen tilanteen takia ja Suomi on yhä selkeämmin muuttunut saareksi.

Sisämarkkinoiden toimivuuteen panostettava

- EU:n ja eurooppalaisen yrityskehityksen uudistumiskykyä on edistettävä sisämarkkinoiden sovitut pelisäännöt huomioiden. Toimivat sisämarkkinat ja tasavertaiset kilpailuolosuhteet Euroopassa ovat tärkeä edellytys pääkaupunkiseudun ja suomalaisten yritysten kasvulle ja kilpailukyvyille.

Yritysten ja kuntien sääntelytaakkaa vähennettävä

- Byrokratian purkua on jatkettava ja ylisääntelyä vältettävä. EU:n instituutioissa tulee löytää tasapaino kilpailukykyä tukevan regulaation ja hallinnollisen taakan välillä.
- EU-rahoitusinstrumenttien tulee vauhdittaa konkreettisia toimia ja investointeja, ei lisätä hallinnollista taakkaa.
- EU:n edellyttämä raportointi erilaisiin tavoitteisiin vastaamisessa ei saa aiheuttaa liiallista hallinnollista taakkaa yrityksille eikä myöskään kunnille.

3. Demokraattinen ja hyvinvoiva EU

EU tarvitsee kaupunkeja, jotka ylläpitävät hyviä väestösuhteita, tasa-arvoa, integraatiota ja turvallisuutta

Kaupunkeja on tuettava eriarvoisuuden vähentämisessä, syrjäytymisen estämisessä ja eri väestöryhmien hyvien suhteiden edistämässä

- Rakennerahastojen tukea on ohjattava enemmän kaupungeille asukkaiden syrjäytymisen ja alueiden eriarvoistumisen ehkäisemiseksi. Aluetarkastelua tulee tehdä selvästi pienemmällä mittakaavalla kuin nykyisin.
- Segregaatioon liittyvää arviointitutkimusta tulee tukea paremmin. Heikoimassa asemassa olevien alueiden, kuntalaisten ja asukasryhmien nykyistä parempi tunnistaminen ja vaikuttavien toimenpiteiden kohdentaminen heidän hyvinvointinsa tukemiseksi ehkäisee ja lieventää segregaatiokehitystä.

- Lasten ja nuorten koulutusta ja hyvinvointia on edistettävä myös EU:n tuella, sillä lapset ja nuoret ovat Euroopan unionin tulevaisuuden kannalta tärkein voimavara.
  - Koulutussektoria on autettava työvoiman pitämisessä ja houkuttelemisessa. Suomalaisten kaupunkien koulutusvastuu on laaja muuhun Eurooppaan verrattuna.
  - Lasten ja nuorten toivottomuuden polkujen syntyminen täytyy estää tuke- malla lasten hyvinvointia, joka on myös hyvän oppimisen edellytys.
  - Vahvempia koulutus- ja työllistämistoimenpiteitä tarvitaan tukemaan lapsi- perheitä. Pienituloisuus on riskitekijä lasten ja nuorten suotuisalle kasvu- lle ja kehitykselle ja kasvattaa hyvinvointieroja.
- Kotoutuminen ja maahanmuutto tapahtuvat kaupungeissa. Integraatioon liittyviä rahoitusinstrumentteja tulee kehittää siten, että niiden avulla voidaan vastata kaupunkien tarpeisiin kehittää hyviä suhteita eri väestöryhmien välillä ja parantaa kotoutumista.
- Demokratiakehityksen ja turvallisuuden vuoksi kaupunkeja on tuettava näkö- alattomuuden, jengiytymisen ja radikalisoitumisen ehkäisemisessä.

Myös kehittyneemmille alueille täytyy varmistaa EU:n tuki asumisen, liikenteen ja energainfrastruktuurin parantamiseen

- Toimet asuntojen ja viihtyisien asuinympäristöjen rakentamiseksi ovat kes- keisiä alueelliseen segregatioon vaikuttamisen näkökulmasta. EU:n lain- säädännön mukaiseen rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen tarvitaan tukea, jotta kotitalouksille ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia ja huono-osaisuutta.
- Raidehankkeille tarvitaan tukea myös kaupunkien sisäisten liikenne- ratkaisujen kehittämiseen, sillä ne turvaavat kaupunkien sisäisten alueiden tasa- arvoa.

4. Hiilineutraali ja energiamurrosta edistävä EU

Euroopan unioni tarvitsee päästötavoitteiden saavuttamiseen kaupunkreja, jotka näyttävät suuntaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja energiamurroksen edistämiseen

Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien tavoitteena on olla hiilineutraaleja vuonna 2030. Lisäksi Helsingin tavoitteena on nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiilinegatiivinen sen jälkeen. Kohti hiilineutraaliutta päästään varsinkin rakennuksissa tehtävillä energiatehokkuustoimenpiteillä, vähäpäästöisillä liikenneratkaisuilla, tieliikenteen suoritetta vähentämällä ja lisäämällä päästöttömän energian osuutta lämmön- ja sähköntuotannossa.

Kaupunkien systeemistä muutosta on tuettava

- EU:n on tuettava markkinoiden kehittymistä hankintalainsäädäntöä kehittämällä ja sen vahvalla kytköksellä ilmastoasioihin.
- EU-rahoitusta tulisi ohjata sinne, missä sen vaikuttavuus on suurinta ja sen tulisi mahdollistaa kaupungeille uusien ratkaisujen kehittämisen lisäksi myös jo pilotoitujen teknologioiden skaalaus, sekä toimintamallien, rakenteiden ja näiden vuorovaikutuksen muutos. Tämä lisäisi aikaisemmin EU-rahoituksella kehitettyjen ratkaisujen vaikuttavuutta.
- EU:n missioiden rakennetta tulisi selkeyttää sekä kaupunkien osallistumis- ja rahoitusmahdollisuuksia parantaa.

Rakennusten energiatehokkuutta on parannettava

- Kaupunkien oman rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen niin uudisrakentamisessa kuin peruskorjaamisessa tarvitaan EU:lta tukea innovatiivisiin ja kustannustehokkaisiin teknologioihin.

Liikenteen päästöjen vähentämiseen on saatava järkeviä linjauksia ja riittävä tuki

- Kaupungit tarvitsevat EU-laajuisia tukimuotoja ja linjauksia sähkökäyttöisille henkilöautoille, latausinfraan rakentamiselle henkilö- ja raskaalle liikenteelle sekä edullisten sähköautojen saatavuudelle.
- Valtioiden sisäisen ja välisen liikkumisen parantamiseksi tarvitaan erityinen vihreän siirtymän rahoituskanava, joka perustuu kaupunkisolmukohtiin, jotka kokoavat eri liikennemuotoja ja välittävät liikennettä tehokkaasti – näissä raideliikenteen ratkaisuilla on merkittävä rooli.
- Satamakaupunkien tavaraliikenteen päästöjen hillitsemiseen tarvitaan EU-tasoisia tukia ja linjauksia.
- Päästökaupan rooli liikenteessä tulee kasvamaan. Tämä tulee olemaan iso haaste, johon kaupunkien tulee reagoida etupainotteisesti.

Lisää osaamista ja työkaluja kaupungeille energiamurrokseen vastaamiseen

- EU:n kilpailukyky osaajien ja yritysten houkuttelussa tulee varmistaa esim. sisämarkkinoita kehittämällä ja sääntelyvaikutuksia arvioimalla.
- Rakentamisen kiertotaloutta tulee edelleen kehittää ja tukea (mm. materiaalien uudelleenkäytön esteiden purkaminen, sääntelyn kehittäminen ja uudelleenkäytön tuotestandardit),
- EU:lta tarvitaan lisää työkaluja mm. energiatuotannon ja vetytalouden kehittämiseen, sektori-integraatioon sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseen.